

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 128/16

Luxemburg, 23 november 2016

Arresten in de zaken C-673/13 P Commissie/Stichting Greenpeace Nederland en PAN Europe en C-442/14 Bayer CropScience en Stichting De Bijenstichting/College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden

Wanneer een persoon verzoekt om toegang tot milieudocumenten heeft het begrip „informatie over emissies in het milieu” onder meer betrekking op informatie betreffende de aard en de gevolgen van het vrijkomen van een pesticide in de lucht, het water, de bodem of op planten

De bescherming van de vertrouwelijkheid van commerciële en industriële informatie kan niet worden aangevoerd tegen de openbaarmaking van dergelijke informatie

Aan het Hof van Justitie zijn twee zaken voorgelegd die weliswaar verschillen wat de feiten betreft, maar in wezen gaan over het recht op toegang tot documenten op milieugebied.

In zaak C-673/13 P hebben de verenigingen Stichting Greenpeace Nederland en Pesticide Action Network Europe (PAN Europe) op basis van een verordening van de Unie¹ bij de Commissie een verzoek ingediend om toegang tot een aantal documenten betreffende de eerste vergunning voor het op de markt brengen van glyfosaat, een van de wereldwijd meest gebruikte herbiciden voor onkruidbestrijding in de landbouw en onderhoud van stedelijke en industriële zones. De Commissie heeft toegang tot die documenten verleend, met uitzondering van een deel van het door Duitsland opgestelde ontwerpevaluatieverslag. Ter motivering van haar weigering heeft de Commissie aangevoerd dat het document in kwestie vertrouwelijke informatie betreffende de intellectuele-eigendomsrechten van de aanvragers van de toelating voor glyfosaat bevatte, met name de gedetailleerde chemische samenstelling van die stof, het fabricageproces ervan, de onzuiverheden en de samenstelling van de eindproducten.

Beide verenigingen hebben bij het Gerecht van de Europese Unie een beroep tot nietigverklaring van het weigeringsbesluit van de Commissie ingesteld. Bij arrest van 8 oktober 2013² heeft het Gerecht het beroep toegewezen. Volgens het Gerecht bevatten bepaalde delen van het litigieuze document³ informatie die betrekking heeft op uitstoot in het milieu. Bijgevolg had de Commissie aan de verenigingen toegang moeten verlenen tot die delen, zonder dat zij zich kon beroepen op de bescherming van de vertrouwelijkheid van commerciële of industriële informatie. Daar de Commissie geen genoegen kon nemen met dat arrest, heeft zij het Hof om vernietiging ervan verzocht.

In zaak C-442/14 heeft Bijenstichting, een Nederlandse vereniging voor de bescherming van de bijen, het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (CTB), de bevoegde Nederlandse autoriteit voor de toekenning van toelatingen voor het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en biociden, verzocht om openbaarmaking van 84 documenten betreffende de door die autoriteit afgegeven toelatingen voor het op de markt brengen van

¹ Verordening (EG) nr. 1367/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 6 september 2006 betreffende de toepassing van de bepalingen van het Verdrag van Aarhus betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden op de communautaire instellingen en organen (PB 2006, L 264, blz. 13).

² Arrest van het Gerecht van 8 oktober 2013, *Stichting Greenpeace Nederland en PAN Europe/Commissie* (T-545/11).

³ Het gaat om de delen van het document die 1) inlichtingen betreffende de identiteit en de hoeveelheid van onzuiverheden in glyfosaat; 2) gegevens betreffende de onzuiverheden in de verschillende partijen (met inbegrip van de minimale, gemiddelde en maximale hoeveelheden van elk van deze onzuiverheden), en 3) informatie betreffende de samenstelling van de door de verschillende betrokken marktdeelnemers ontwikkelde gewasbeschermingsmiddelen bevatten.

bepaalde gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Bayer, een onderneming die houder is van een groot aantal van die toelatingen, heeft zich tegen die openbaarmaking verzet omdat dit inbreuk zou maken op haar auteursrecht en op de vertrouwelijkheid van commerciële en industriële informatie.

In 2013 heeft het CTB ingestemd met de openbaarmaking van 35 van de 84 gevraagde documenten op grond dat zij betrekking hadden op informatie over emissies in het milieu⁴, ook al zou die openbaarmaking afbreuk kunnen doen aan de bescherming van de vertrouwelijkheid van commerciële en industriële informatie. Ingevolge een richtlijn van de Unie⁵ kan de openbaarmaking van dergelijke informatie immers niet worden geweigerd op grond van de bescherming van de vertrouwelijkheid van commerciële en industriële informatie.

Zowel Bijenstichting als Bayer is tegen het besluit van het CTB opgekomen bij de Nederlandse rechter. Daarop heeft deze het Hof een aantal prejudiciële vragen gesteld om te vernemen of de door Bijenstichting gevraagde informatie valt onder het begrip „informatie over emissies in het milieu” in de zin van de richtlijn, zodat zij openbaar moet worden gemaakt zonder dat Bayer zich daar tegen kan verzetten op grond dat die openbaarmaking afbreuk zou kunnen doen aan de vertrouwelijkheid van commerciële of industriële informatie.

Met zijn twee arresten van heden preciseert het Hof wat moet worden verstaan onder „**emissies [of uitstoot] in het milieu**” en onder „**informatie over emissies [of die betrekking heeft op uitstoot] in het milieu**”⁶ in de zin van de in zaak C-673/13 P toepasselijke verordening en de in zaak C-442/14 toepasselijke richtlijn.

In die twee arresten verklaart het Hof om te beginnen dat **het begrip „emissies in het milieu” met name het vrijkomen in het milieu van producten of stoffen als gewasbeschermingsmiddelen of biociden, en werkzame stoffen die deze producten bevatten, omvat, vooropgesteld dat deze ook daadwerkelijk of voorzienbaar vrijkomen bij normaal of realistisch gebruik van het product of de stof.**

Aldus dient dat begrip in het bijzonder **niet worden te onderscheiden van de begrippen „vrijkomen” en „lozing” en evenmin te worden beperkt tot emissies van industriële installaties** (zoals fabrieken en centrales), maar omvat het ook **de emissies als gevolg van de verstuiving van een product als een gewasbeschermingsmiddel of een biocide, in de lucht, of van het gebruik ervan op planten, in het water of op de bodem.** Dergelijke beperkingen zouden immers in strijd zijn met de door de verordening en de richtlijn nagestreefde doelstelling van een zo ruim mogelijke openbaarmaking van milieu-informatie.

Het Hof bevestigt eveneens dat de verordening en de **richtlijn niet alleen gelden voor informatie die daadwerkelijke emissies betreft**, dat wil zeggen de emissies die daadwerkelijk vrijkomen in het milieu bij het gebruik van het gewasbeschermingsmiddel of de biocide op planten of op de bodem, maar ook voor **informatie betreffende de voorzienbare emissies** van dat product in het milieu. Het Hof preciseert echter wel dat **niet** onder het begrip informatie over emissies in het milieu valt de informatie die **zuiver hypothetische emissies** betreft, zoals bijvoorbeeld gegevens uit testen die tot doel hebben om de gevolgen te bestuderen van het gebruik van een dosering van het product die veel hoger is dan de maximumdosis waarvoor de toelating tot het op de markt brengen is verleend en die in de praktijk zal worden gebruikt.

⁴ Die documenten bevatten met name onder meer laboratoriumstudies inzake de invloeden van de werkzame stof imidacloprid op bijen, en (semi-)veldstudies die de resultaten bevatten van metingen van residuen van de gewasbeschermingsmiddelen en biociden en hun werkzame stoffen die als gevolg van het gebruik van die producten aanwezig zijn in de lucht of de bodem, op zaden, bladeren, pollen of nectar van een behandeld gewas, in honing en bij bijen.

⁵ Richtlijn 2003/4/EG van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2003 inzake de toegang van het publiek tot milieu-informatie en tot intrekking van richtlijn 90/313/EEG van de Raad (PB 2003, L 41, blz. 26).

⁶ De in verordening nr. 1367/2006 gebruikte begrippen „uitstoot” en „informatie die betrekking heeft op uitstoot in het milieu” komen overeen met de in richtlijn 2003/4 gebruikte begrippen „emissies” en „informatie over emissies in het milieu”.

Het Hof preciseert bovendien dat het begrip „informatie over emissies/die betrekking heeft op uitstoot in het milieu” aldus moet worden uitgelegd dat **daaronder niet alleen de informatie over de emissies als zodanig valt** (dat wil zeggen inlichtingen over de aard, de samenstelling, de hoeveelheid, de datum en de plaats van deze emissies), maar ook **de informatie die het publiek in staat stelt te controleren of de beoordeling van de** daadwerkelijke of voorzienbare **emissies**, op basis waarvan de bevoegde autoriteit het product of de stof in kwestie heeft toegelaten, **juist is** alsook de **gegevens over de invloeden die de emissies op kortere of langere termijn op het milieu hebben**. Dat begrip omvat met name de informatie over residuen die na het gebruik van het product in kwestie in het milieu aanwezig zijn en studies inzake de mate van stofdrift bij dit gebruik, ongeacht of deze gegevens afkomstig zijn uit (semi-)veldstudies, laboratoriumstudies of translocatiestudies.

In zaak C-673/13 P vernietigt het Hof niettemin het arrest van het Gerecht, omdat het had geoordeeld dat volstaat dat informatie „voldoende direct” de uitstoot in het milieu betreft om onder de verordening te vallen. Het Hof brengt namelijk in herinnering dat **die verordening informatie betreft** die „betrekking heeft op uitstoot in het milieu”, dat wil zeggen informatie **die dergelijke emissies betreft of die informatie over dergelijke emissies vormt, en niet informatie die een of ander – direct of indirect – verband vertoont met emissies in het milieu**. Het Hof verwijst de zaak dus naar het Gerecht terug opdat het nagaat of de litigieuze informatie wel degelijk betrekking heeft op uitstoot in het milieu, en in voorkomend geval uitspraak doet over de argumenten van partijen die het niet heeft onderzocht in zijn arrest.

NOTA BENE: Bij het Hof van Justitie kan een tot rechtsvragen beperkte hogere voorziening worden ingesteld tegen een arrest of een beschikking van het Gerecht. In beginsel heeft de hogere voorziening geen opschortende werking. Indien de hogere voorziening ontvankelijk en gegrond is, vernietigt het Hof de beslissing van het Gerecht. Ingeval de zaak in staat van wijzen is, kan het Hof de zaak zelf afdoen. In het omgekeerde geval verwijst het de zaak naar het Gerecht, dat aan de door het Hof in het kader van de hogere voorziening gegeven beslissing is gebonden.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De volledige tekst van arrest [C-673/13 P](#) en [C-442/14](#) is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106